

İnmeli Hastalara Bakım Verenlerde Görülen Bakım Yükü, Anksiyete ve Depresyon Durumunun İncelenmesi

Özden Erkan Oğul*, Hilal Düz*, Gonca Bumin**

*Şişli Memorial Hastanesi, İnme Rehabilitasyon ve Araştırma Merkezi

**Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü

Amaç: İnme geçirmiş hastaların bakım verenlerinde görülen bakım yükü, anksiyete ve depresyonun hastaların eğitim seviyesi ve bakım süresiyle ilişkisini araştırmak. **Gereç ve Yöntem:** Bu kesitsel çalışma Ocak-Nisan 2013 tarihleri arasında bir özel hastanenin İnme Rehabilitasyon ve Araştırma merkezinde tedavi gördükten sonra taburcu olan ve poliklinikte izlenen 38 inmeli hasta ve onların bakıcıları ile gerçekleştirildi. Bakım verenlerin sosyodemografik bilgileri kısa anket ile belirlendi. Bakım verenlerin bakım yükünü incelemek için Bakıcı Yük Skalası (BYS); depresyonlarını incelemek için Hastane Anksiyete ve Depresyon Skalası (HADS) ve Beck Depresyon Ölçeği (BDÖ); anksiyetelerini incelemek için ise Sürekli Kaygı Ölçeği (STAI Form TX-1 ve TX-2) kullanıldı. İnmeli hastaların fonksiyonel durumları Fonksiyonel Bağımsızlık Ölçeği ile (FBÖ) değerlendirildi. Verilerin yüzdelik dağılımları hesaplandı ve değişkenler arasındaki ilişkinin yönü ve düzeyi Spearman bağıntı analiziyle incelendi. **Sonuçlar:** Bakıcıların 26'sı (%68.4) kadın, 12'si (%31.6) erkek, yaş ortalaması 53.6(%10.2) yıl, 18'i (%47.4) lise mezunu idi ve 14'ü (%36,8) aynı zamanda bir işte çalışmaktaydı. Ortalama bakım süresi 10.6 (%15.4) ay idi. Bakım süresi ile bakım verenlerin anksiyete, depresyon ve bakım yükü skoru arasında; bakım verenin yükü ile anksiyete ve depresyon arasında pozitif ilişki olduğu saptandı (sırasıyla $r=0.40, p<0,05, r=0.42, p<0,01, r=0.34, p<0,05$ ve $r=0.46, p<0,01, r=0.40, p<0,05$). Hastaların eğitim seviyesi ile bakım verenlerin bakım yükü ve depresyon skoru arasında da negatif bir ilişki olduğu belirlendi ($r= -0.44, p<0,01, r= -0.40, p<0,05$). **Tartışma:** Çalışmamızda bakım verme süresi ve bakım yükü arttıkça bakım veren kişilerdeki depresyon ve anksiyete oranının da arttığı görüldü. Bu sonuç inmenin, bakım verenlere getirdiği fiziksel yükün yanı sıra sosyal ve emosyonel yaşantılarını dolayısıyla occupational dengeyi etkilediğini ortaya koymaktadır. Bakım verenlerin occupational performanslarındaki dengeyi korumaları bakım yükünün getireceği anksiyete ve depresyonun azaltılması açısından önemlidir. Bu nedenle ergoterapistlerin hastaların fonksiyonel bağımsızlık ve toplumsal katılımlarını artırmada üstlendiği görevlerin yanı sıra, bakım verenlerde de sağlık ve iyiliğin artırılması ve occupational dengeyi sağlamak için yapacakları müdahaleler oldukça önemlidir.

Analyzing of Burden, Anxiety and Depression of Caregivers of Stroke Patients

Purpose: To research the relationship between burden, anxiety and depression of caregivers of stroke patients with patients' education level and caregiving period **Material and Methods** This research was made through 38 stroke patients and their caregivers after which they were released after treatment from a Stroke Rehabilitation and Research Center of a Private hospital. The sociodemographic attributes of caregivers were determined through a short questionnaire. To analyze burden of caregivers

Caregiver Burden Scale (CBS); for depression, Hospital Anxiety and Depression Scale (HADS) and Beck Depression Scale (BDS); and for the anxiety Continuous Anxiety Scale (CAS Form TX-1 and TX-2) were used. The functional situation of the stroke patients was analyzed with Functional Independence Scale (FIS). Percentage distribution of data was scaled and the direction and level of the relation between the factors were analyzed with Spearman Rank Correlation. **Results:** From all caregivers 26 of them were (%68.4) female, 12 of them (%31.6) were male. Caregivers' average of age was 53.6 ± 10.2 . 18 of caregivers' graduated from high school. 14 of them were working in a regular job at the same time. Average caregiving period was 10.6 ± 15.4 months. It is determined that between caregiving period and caregivers' anxiety, depression and caregiving burden score there was a positive relationship with caregivers' burden, depression and anxiety ($r=0.40$, $p<0.05$, $r=0.42$, $p<0.01$, $r=0.34$, $p<0.05$, and $r=0.46$, $p<0.01$, $r=0.40$, $p<0.05$). Also it is determined that there was a negative relationship between the education level of patients' and caregivers' caregiving burden and depression score ($r=-0.44$, $p<0.01$, $r=-0.40$, $p<0.05$, $r=0.34$, $p<0.05$). **Conclusions:** In our research caregivers' depression and anxiety increased when caregiving time and burden increased. This results appeared that stroke effects caregivers' physical work load and also social and emotional lives. It is important to protect balance of occupational performances for caregivers to decrease anxiety and depression caused by caregiving burden. For all these reasons for caregivers, the interventions which are made for improving health and well-being and providing occupational balance is also important while the responsibilities of ergotherapists are about to increase functional independence and attendance of social activities of patients.